

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Áll a csata Belgrád alatt

**Agyuink fölgyújtották Belgrádot — Tüzerharc Ó-Gradistye körül
Csatározások a Drina mentén — Visszavert szerb handák**

Debrecen, július 30.

Az ország közönsége lázas türelmetlenséggel lesi a híreket, amelyek a harctérről jönnek. Minden érdeklődést *Belgrád ostroma* foglal le s a publikum várva várja, hogy csapataink mikor vonulnak be Belgrádba. A közönség egyáltalában nem türelmetlen, se nem ideges, de mintha siettetni szeretné a hadműveleteket.

Meg kell állapítanunk, hogy teljesen téves nyomon jár az, aki azt hiszi, hogy a magyar-osztrák haderőnek az a célja, hogy máról-holnapra intézze el Szerbiát és néhány győzelem után majd megadja a kinyurált békét.

Ez a háboru első sorban és mindenekelőtt *büntető expedíció*. A mi hadseregünk célja a *büntetés*. Semmi különösebb nehézséget nem okozott volna az első napokban az ágyuk fedezete alatt bevonulni Belgrádba. De *Belgrádnak bünhődnie kell*. A monitorjaink és a zimonyi sáncok ágyuinak torkából Belgrád végpusztulásának a riadója zeng. Belgrád el fog tűnni a föld színéről, aminthogy a monarchia büntető expedíciójának végcélja az kell, hogy legyen, hogy *Szerbiát a földre tapossa*. Ezért olvassuk az elégtétel felemelő érzésével, hogy *Belgrád középületei, kaszárnyái és utcásorai hogy gyuladnak ki és hamvadnak el egymásután a zimonyi ágyuk bömbölő szavai után*. Nem, távolról sem azt várjuk a hadseregünktől, hogy a *megalázkodott szerb fővárosba* vonuljon be, hanem azt, hogy lovaink patája alatt a *megbüntetett Belgrád* fetrengjen. Meg kell mutatnunk, hogy Szerbia, mikor a monarchiára emelte a gyilkos kezét, az *öngyilkosságba rohant*. Ennek a halálnak olyan végzetesen tragikusnak kell lennie, hogy Szerbia kétszáz esztendeig moccani se tudjon.

A kettős birodalomnak az elnézése Szerbiával szemben a végtelenségig jóindulatu volt. A pökhendi kihívásokat évekig nem láttuk meg, az aknamunkák előtt sokáig szemet hunytunk, de a türelemnek vége szakadt és most eljött az ideje a szörnyű büntetésnek.

A monarchia nagyszerű lendülettel vetette bele magát ebbe a háboruba. Hadseregünk erje szinte feszül a határunknál és alig bírja türtőztetni a várakozását, hogy nekirohadjon Szerbiának. De ez a lendület

nem törött vonalú lesz, hanem egy nagyszerű *elsöprő lavina*, amely a földig tiporja az elvakult gög bolond népét, Szerbiát. Nekünk, a polgárságnak a kötelességünk a *lelkesezés tüzeinek az ébrentartása katoná-*

inkkal szemben és az elvonultak családtagjainak a segítése.

Ebben a kötelességben lól kell járnia Debrecennek is és reméljük, hogy *polgárságunk tudni fogja a tennivalóját.*

A zimony—belgrádi csatateréről Belgrád ostroma

Budapest, július 30. (Miniszterelnökségi sajtóügyosztály.) A pancsovai rendőrkapitányság távbeszélőn jelenti 29-én este 11 óra 50 perckor:

Belgrád előtt az ágyuk ma este 9 óra 30 perc óta ismét szólnak. A monitorok (három) Zimony és Pancsova között Belgrádot oldalról bombázzák. Az ágyuharc heves. A csapatok jelenleg még a Duna és Száva balján állanak. Belgrád ég.

A verseci határendőrkapitányság jelenti július 30-án éjjel 3 óra 30 perckor: A tüzerharc szakadatlanul folyik. Az eredmény ismeretlen. Szerb részről már csak egy-egy lövéssel viszonzozzák a tüzelést.

Bécs, július 30. (Magyar Távirati Iroda.) Azok a Bécsben és környékén elterjedt hírek, amelyek a harctéren végbement állítólagos rendkívüli eseményekről szólnak, teljesen koholtak és valótlanok. Csapatainknak, amennyire angazsálva vannak, csak sikereik voltak, egyébként az események tervszerűen folynak. Előreláthatólag még ma lehetséges lesz erről hivatalos közlést adni.

Budapest, július 30. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.) Kiadatott délután 3 óra 45 perckor.) Miként az általános helyzet után mást nem lehet várni, az eddigi hadiesemények csak jelentéktelen csatározásokra szorítkoztak. Az elválasztó folyók mentén végrehajtott járőrmenetek alkalmával ismételen puskalövések váltására került a sor, amelyek azonban **jelentékeny veszteséggel nem jártak.**

Komolyabb jellege volt ama kisebb ütközeteknek, amelyek a zimonyi híd mellett zajlottak le. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka — amint ezt már jelentettük — a szerbek az említett hidat fölrobbantották, az eredmény azonban nem volt megfelelő. A szerb törekvéseket, hogy az elrombolás munkáját befejezzék, a mi előőrseink szárazföldi és a hajótüzeresség által támogatva, meghiúsították.

Progárnál egy Száva mellett fekvő falunál egy 50—60 emberből álló irreguláris bandának az a törekvése, hogy a folyón átkeljen, előőrseink éberségén meghiúsult.

A Velke-Gradistevvel szemben fölvonult tüzersegünknek sikerült két főszerelésben lévő ellenséges gőzhajót tüz alá venni és megsemmisíteni.

Ez alkalommal megállapíthatjuk, hogy a nyilvánosság a harctéren lefolyt minden fontosabb eseményről állandóan hivatalos értesítések által, amelyeknek egyedül tulajdonítható autentikus jelleg, tudomást fog szerezni.

Az ágyuharc részletei.

Zimony, július 30. Éjjel után a szerb partról gépfegyverekkel lőttek Zimony felé. Monitorjaink erre reflektorokkal végigvilágították az egész partot és a tüzeresség újból ágyuzni kezdett. Éjjeli egy óráig tartott a tüzelés. Egy óra előtt irtózatot robaj hallatszott Belgrád felől; azt hiszik, hogy a löporraktár repült a levegőbe.

A szerbek ismét megkísérelték a Száva-híd felrobbantását, de kísérletük újból sikertelen volt. A híd most is úgy áll, mint tegnap, a magyar parttól számítva a negyedik pillérnél meg van hajolva.

A belgrádi vámházból lövéseket tettek, mire monitorjaink bombázni kezdtek és rövid időn belül szétlőtték, majd a levegőbe röpítették az egész épületet.

Csütörtökön hajnalban egy óra 30 perckor a Száva-hídnál gépfegyverek újra dolgozni kezdtek. A szerbek puskalövésekkel válaszoltak. A tüzeresség tizenegy srappelt küldött a Topcsiderre. A monitorok is ágyuztak. A hídnál gépfegyverek fokozottabb tüzelésbe kezdtek és folyton szólnak az ágyuk is.

Belgrádban a legfőbb utca, a Mihály-ut nagyrésze lángokban áll. Zimony teljesen sötét, még kocsiknak sem szabad lámpát gyújtani. A szerbek rálőttek Vörös Kereszteinkre is.

A Száva-hídi összeütközés alkalmával tizenhét hadifoglyot fogtunk el. Péterváradra vitték őket.

A monitorok 11 óra 19 perckor visszamentek állomáshelyükre. A zimonyi parton az egybegyűlt közönség, amely feszült figyelemmel kísérte a bombázást, kendőlobogtatással üdvözölte őket.

Az Alkotmány gőzös ma hajnalban teljes gőzzel nekifutott a szerb partnak, ahonnan állandóan lövések érték a hajót, amely könnyebben megsérült és visszajött Zimonyba. Két civil hajós meghalt, egy könnyebben megsebesült.

A fögyújtott Belgrád.

Budapest, július 30. (Miniszterelnökségi sajtóosztály. Kiadatott este háromnegyed 8 órakor.) Körülbelül éjjelkor a belgrádi oldalon, hosszabb nyugalom után ismét géppuskatűz vette kezdetét, mire monitorjaink a várost lőtték. Ezen ágyuzás következtében éjjel egy órakor felrobbant Belgrádban egy löportorony.

Ma szürkületkor a szerbek ismét megkísérelték a zimonyi hid felrobbantását anélkül, hogy sikerült volna a meghajolt hidpillért ledönteni.

Minthogy a szerb vámházból csapatainkra löttek, tüzéségi tüziink ezen épületre irányult, amely nemsokára romokban hevert. Kevéssel ezután megint puskatűz volt hallható s egyidejűleg látni lehetett, hogy Belgrádban több helyen tűz támadt.

A szerbek különféle kísérletei folyamán, melyek arra irányultak, hogy a hidat felrobbantsák, katonáink tizenhat szerbet foglyul ejtettek. Ezeknek Péterváradra való szállítása el fog rendeltetni.

Ó-Gradistje ostroma.

Budapest, július 30. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.) Tüzéségünk ma délelőtt lövöldözte Ó-Gradistje szerb községet. Belgrád körül állandóan folyik a tüzérharc.

Pancsováról jelentik délelőtt 11 óra 10 perckor: Az ágyuharc Belgrád alatt félórai — egyórás megszakítással állandóan folyik. Összes csapataink még a Duna és a Száva balpartján állanak.

Agyonlőtt nazarénus katona.

Budapest, július 30. (Miniszterelnökségi sajtóiroda.)

Egy 70-ik gyalogezredbeli nazarénus közlegény megtagadta az engedelmisséget. A közlegényt ma reggel Péterváradon agyonlőtték.

Osata a Drina mentén

Budapest, július 30. (Miniszterelnökségi sajtóiroda.)

A Drina mentén ma kisebb csatározások folytak. A mi részünkéről egy ember meghalt. A szerbek részéről mintegy tizen estek el. A szerb bandák hasztalan tettek kísérletet Bjelina nyugtalanítására.

Nyugtalanság Ujszerbiában.

Budapest, július 30. (Miniszterelnökségi sajtóiroda.) Híre jár, hogy Uj-Szerbiában jelentékeny nyugtalanságok törtek ki. A nem szerb lakosság nem akar a hadseregbe belépni, úgy, hogy az új ezredek felállításakor jelentékeny nehézségek mutatkoznak.

Gyanus gőzös a Dunán.

Baja, július 30. A bajai főkapitány tegnap figyelmeztetést kapott a belügyminiszte-

riumtól, hogy a Dunán egy gőzhajó fog elhaladni két uszálylyal és minthogy az a gyanu, hogy a hajó Szerbiának dugárut visz, tartóztassák fel. Éjjel után csakugyan megérkezett a hajó. A hidőrség megállást pa-

rancsolt, a gőzös azonban nem állt meg. — A katonák és a rendőrség sortűzet adott a gőzökre, amely tovább sietett Mohács felé. A főkapitány táviratozott Mohácsra, hogy a gőzöst ott tartóztassák fel.

A háboru lokalizálásáért

Tisza a háboruról.

Berlin, július 30. (Budapesti Tudósító.) Tisza István gróf miniszterelnök beszélgetést folytatott a berlini *National Zeitung* főszerkesztőjével. A magyar miniszterelnök — írja a lap — előkelő szerénységgel kijelentette, hogy nem az övé az oroszlanrész az erélyes fellépésben, mert a többi tényező is hasonló szellemben működött. — Tisza István gróf őszinte örömeinek adott kifejezést a német sajtó és a német közönség magatartása fellett és azt a kijelentést tette, hogy jó volna, ha ez a nagy egyetértés a hármasszövetség népei között nemcsak ilyen fontos pillanatokban állana fenn, hanem békés időkben is, mert a hármasszövetség hatalmainak nemcsak meghalni, hanem élni is kell tudni egymásért. Ami a háboru lokalizálását illeti, Tisza gróf azt hiszi, hogy Oroszország magatartásának mihamar tisztázódnia kell.

A külügyminiszterium a helyzetről.

Egy fővárosi estilap munkatársa a következőket írja Bécsből:

A külügyminiszteriumban igen komoly és illetékes helyről a mai helyzetre vonatkozóan az alábbi információt adták:

— A diplomáciai tárgyalásokról még nincsenek pozitív jelentések, miután most a fegyverek beszélnek. Oroszország mozgósítása még kérdéses, mindenestre azonban hamar el kell válnia, mozgósított-e az orosz kormány vagy sem s ettől függ, vajjon nekünk és Németországnak is lábra kell-e állítanunk egész fegyveres erőnket.

A mai orosz nyilatkozat nem prejudikál Oroszország későbbi állásfoglalásának, tehát csak pillanatnyi jelentőségűnek tekinthető. — Arra a híre vonatkozólag, amelyet a *Novoje Vremja* közölt s amely szerint öfelsége a béke érdekében levelet irt volna a cárnak, ki kell jelentenünk, hogy ilyen tartalmu levél eddig nem küldetett el.

Szerbia egyre avval védekezik, hogy a monarchia fellépése váratlanul érte. — Evvel szemben meg kell állapítanunk, hogy a Secolo szerint a római szerb követ már a szerb válaszcímek átadása előtt kijelentette, hogy a monarchia követelései elfogadhatatlanok: Szerbia már délután 3 órakor mozgósított s az udvar és a kormány Nisbe költözött; Szerbiáról már szombat délután azt a hírt terjesztették, hogy a külföldi hatalmak elutasító választ javasolnak.

Az a vád, hogy mi világháborut akarunk és Németország provokálja Oroszországot, tarthatatlan. Németország most is, mint az annexiókor, a háboru lokalizálása mellett van.

Intervenciót semmiféle oldalról nem kérünk és nem fogadunk el. Egyedül akarunk leszámolni Szerbiával s aki beavatkozik az ügyünkbe, az európai békének árt vele.

Németország szorítja Oroszországot.

Bécs, július 30. Berlinből táviratozzák a Neue Freie Presse-nek, hogy sir Edward Grey közvetítő javaslatának elvetése ellenére a nagyhatalmak kormányai között diplomáciai érintkezés van az osztrák-magyar-szerb háboru lokalizálása végett. A német birodalmi kormányhoz közelálló körökben biztosra veszik, hogy Oroszország előzékeny-

séget fog tanusítani, azonban meg van az el-tökéltés arra, hogy ha Oroszország csak részleges mozgósítást rendel is el, az egész német birodalmi hadsereg mozgósításával válaszolnak rá.

Bécs, július 30. Az angol kormány belátta, hogy minden diplomáciai közvetítés el-késétt, miután az osztrák-magyar monarchia katonai akciója már feltartóztatlan, tehát sir Edward Grey külügyi államtitkár most már csán a háboru elszigetelésére kor-látozza fáradozásait. Londonban a külügyi államtitkár elnökléte alatt a nagyhatalmak képviselőinek belevonásával tovább folynak a tanácskozások, de eredményt csak e hét vé-gére lehet várni.

Oroszország kénytelen lesz a legrövi-debb idő alatt szint vallani, mert a hármasszövetség diplomáciája nem tűr alakoskodást a semlegességi kérdésben és határozott nyilatkozatot vár Pétervárról.

Kétségtelenül megállapítható, hogy a hármás entente államaiban mély benyomást tett az első összeütközés híre, mert a diplomácia arra számított, hogy az osztrák-magyar monarchia még egy ideig várni fog a hadüzenettel, mikor pedig ez bekövetkezett, úgy vélekedtek Pétervárott és Párisban, hogy ez csak diplomáciai sakkhúzás. Most már az európai diplomácia kénytelen számolni a háboru véres valóságával. De nem kevésbé mély hatást keltett a külföldön az az óriási lelkesedés, amely szerte az egész monarchiában a háboru megüzenése nyomán támadt. Ez a mérhetetlen lelkesedés kiszámíthatatlanul nagyjelentőségű lesz a nagyhatalmak további magatartására. Meggyőződtek a külföldön arról, hogy Ausztria-Magyarország háboruja népszerű s ez olyan tény, ami 1870. óta nem fordult elő. Megállapítható, hogy az európai diplomácia a külpolitikai helyzetet tegnap óta kedvezőbben itéli meg.

Berlin, július 30. Mértékadó helyen úgy informáltak a Lokalanzeiger római levelezőjét, hogy Ausztria hadüzenetével a helyzet lényegesen egyszerűsítve lett és a kilátás békés megoldásra semmivel sem csökkent. Majdnem bizonyosra lehet tartani, hogy a háboru lokalizálva marad és az osztrák-magyar fegyverek első sikere után annál erősebben lehet a békeközvetítéseket megkezdeni. Közben azonban minden eshetőségre el kell készülni. Olaszország, ha szükséges lesz, kétségtelenül teljesíteni fogja szerződésben foglalt kötelezettségeit.

Berlin, július 30. A B. Z. am. Mittag Anglia magatartását Németországhoz való közlekedésnek minősíti és mint örvendetes jelenséget üdvözli. Hangsúlyozza továbbá, hogy az angol proppozíció a világháboru lehetősége ellen irányul, nem pedig a szerb-osztrák-magyar háboru megakadályozását célozza és dicséri Angliát, amiért nem riad vissza Oroszország haragjától. Oroszország ne provokáljon, ha nem akar a háboru felelős okozója lenni.

Páris, július 30. Hiteles híre van a „Temps”-nek arról, hogy a berlini külügyi kormány nem hisz Oroszország tényleges beavatkozásában. Azt mondják berlini illetékes helyen, hogy amennyiben orosz hadtes-

tek területén valamelyes intézkedések történtek behívásokra nézve, azok pétervári utasítás nélkül történtek.

A harcias Oroszország

A cár az államtanácsban.

Pétervár, július 30. A cár elnöklete alatt Peterhofban tegnap államtanács volt, amelynek lefolyásáról mindössze annyi szivárgott ki, hogy a konferencián az általános hangulat Szerbia mellett nyilvánult meg, majdnem mindenki azt kívánta, hogy Oroszország segítse meg Szerbiát. Krivoszeín megpróbálta óvatosságra inteni a birodalmi tanács tagjait, de hasztalan.

Széltében beszéltek, hogy a cár táviratot intézett Vilmos császárhoz. Mi igaz ebből, nem lehet nyomára jutni.

A hadüzenet híre a külügyminiszteriumban is nagy izgalmat keltett. Trubeckoj herceg fogadta a hírlapírókat és nyugalomra intette a sajtót. Kijelentette, hogy elérkezett a válság kezdete óta a legsúlyosabb pillanat.

Pourtalés gróf német nagykövet tegnap fölkereste Sassonow külügyminisztert. A két államférfiu között hosszú tanácskozás volt Oroszország magatartásáról, miután a német nagykövet az orosz készülődések felől fölvilágosítást kért.

Az orosz hadügyminiszter fenyegetőzik.

Páris, július 30. A Figaro mai száma hirt ad arról, hogy Izvolszkij itteni orosz nagykövet fontos pétervári táviratot kapott. — Izvolszkij nyíltan hirdeti, hogy különösen Suchomlinov hadügyminiszter foglalt állást az erélyes beavatkozás mellett. Pourtalés gróf pétervári német nagykövetnek kerekén megmondta a hadügyminiszter, hogy Oroszország minden meglepetés ellen felkészül és rögtön tizenkét hadtestet mozgósít az osztrák határ mentén, tizenöt más hadtestet pedig készen tart közel az orosz határhoz.

Oroszország Béccsel akar tárgyalni.

London, július 30. (Magyar Távirati Iroda.) A Reuter-ügynökség jelenti: A külügyi hivatal ma azt a közlést jelentette, hogy Oroszország a konferenciára vonatkozó angol javaslatot elvben elfogadta. Oroszország egyúttal a bécsi kabinettel közvetlen eszmecserét is folytatni kíván.

Berlin, július 30. Itt ma sem fogják fel pesszimiztikusan a helyzetet, hanem kedvező jelnek tekintik, hogy Pétervár és Bécs között tárgyalások folynak és azt hiszik, hogy Oroszország eszközöket keres, amelyeknek segítségével az európai háborút elkerülje.

Franciaország békét akar

Páris, július 30. Tegnap délután Poincaré elnök jelenlétében minisztertanács volt, mely a külpolitikai helyzetről tanácskozott. Viviani külügyminiszter tegnap este tíz óra körül több miniszterével a belügyminiszteriumban tanácskozott és azután Poincaré elnökkel jelent meg.

Páris, július 30. A diplomáciai körök sajtójukban nagyon hangosan ugyan és igyekeznek azt a látszatot kelteni, mintha bármilyen pillanatban készek volnának háborút kezdeni a hármasszövetség ellen, azonban határozottan megállapítható, hogy Szerbia miatt Franciaország semmiképpen sem fog a fegyverhez nyulni, és hogy Oroszországban hékeltetőleg igyekezik hatni a háború-párti di-

plomáciára. Franciaország e pillanatban nem akar háborút. Eltekintve a politikai nehézségektől és az egész Európa szemelattára nehezedező pénzügyi helyzettől, emlékeztetni kell a francia hadseregről a szenátusban történt leleplezésekre, hogy mindenki megértse a francia diplomácia békére való törekvését. — Bármilyen is a látszat, a Quai d'Orsay mindent elkövet, hogy Németország csillapítólag lépjen föl Bécsben, viszont ő maga ugyanezt a missziót teljesíti Pétervárott. És ha Schoen báró tényleg komolyan akarja a békét, mint ezt már harmadizben hangsúlyozza a francia külügyi hivatalban, úgy a világháború ki van zárva és Szerbia végül is mindenben alkalmazkodni lesz kénytelen a monarchia akaratához.

A békebarát Anglia

Az angol miniszterelnök a helyzetről.

London, július 30. (Magyar Távirati Iroda.) Az alsóház ülésén Asquith miniszterelnök Bonar Law ellenzéki vezér kérdésére a következőket válaszolta:

— A helyzet e pillanatban a legnagyobb mértékben komoly. Célyszerűségi okokból csak annyit mondhatok, hogy a kormány nem szűnik meg fáradozni abban az irányban, hogy mindent, ami hatalmában van, megtegyen a lehető konfliktus területének korlátozása érdekében.

Arra a kérdésre, vajjon a kormány kapott-e híreket arról, hogy Orosz-Lengyelországban állítólag forradalmi kitörések történtek, a miniszter nem-mel felelt.

Az ellenzék részéről az ülés során fölvetették azt az eszmét, hogy a miniszterelnök hívja össze a bankárokat, hogy lépések történjenek a jelenlegi pénzügyi helyzettel szemben való állásfoglalásra.

Lloyd George kincstári kancellár azt válaszolta, hogy az angol bankkal tanácskozott és azt mondták neki, hogy a jelenlegi pénzügyi helyzetben az ilyen kezdeményezés nem szükséges és nem célszerű.

Anglia hálás királyunk iránt.

Bécs, július 30. (Budapesti Tudósító.) A bécsi angol nagykövetség első tanácsosa a „Neue Freie Presse” munkatársának kijelentette, hogy Anglia sohasem fogja elfelejteni azt a magatartást, amelyet öfelsege az angol-háború alatt Angliával szemben tanúsított. Angliában jól tudják, hogy a jelen alkalomból is hálával tartoznak öfelsegének, mert a király abban az időben Európában egyetlen barátja volt Angliának.

Az angol sajtó békére int.

London, július 30. A számottevő brit sajtó meglegedetten állapítja meg, hogy a német birodalom nem zárkózott el sir Edward Grey javaslata elől, amely konferenciát ajánl a nagyhatalmak kormányai között. Ez arra vall, hogy a nemzetközi helyzet jobbra fordult. Az angol földközi tengeri flotta Maltában van összpontosítva.

A nagy horderejű angol lap, a Daily Telegraph vezetőcikkében így ír: Németország és Ausztria-Magyarország megérezte, hogy a pszichológiai momentum elérkezett, hogy a kontinensen a teutonizmus erejét tüntetően megmutassák. Tudjuk, hogy a közelmúltban Németország mindent elkövetett, hogy teljesen felkészüljön határain Oroszországgal szemben. Most minden jel arra mutat, hogy ha Oroszország közbelép és fegyverrel akarja segíteni Szerbiát, az egész kontinens fegyveres erői a hármasszövetség fölényét fog-

ják kimutatni. Mert a pszichológiai momentumok egész sorozatáról van szó. A múlt héten Oroszországnak súlyos ipari forradalma volt, ez a nemzeti érzést lerontotta és az egész területek magatartását tette bizonytalaná. Franciaország belső állapota nem kielégítő és nem egy elitáló francia nyilatkozat jelent meg katonai erejéről. Nagy-Britanniát a polgárháború réme fenyegeti, ezek mind olyan fontos megfigyelések, amelyek arra engednek következtetni, hogy Európa rendkívül óvatosan tárgyalja majd a kérdést, amely végre is a szláv és teuton faj ellenszenvén alapszik. Ez inkább későbbi meg gondolásokra és tényekre vezet, de nem hisszük, hogy most borítsa lángba Európát.

A balkáni országok semlegessége.

München, július 30. A „Münchener Neuesten Nachrichten” jelenti Bécsből: Az osztrák-magyar diplomáciának fáradozásai most arra irányulnak, hogy nyugalomra és semlegességre intsek Bulgáriát, ahol két nap óta igen erős törekvések vannak abban az irányban, hogy Szerbiával Macedónia miatt leszámoljanak. A montenegrói kormánytól eddig semmiféle nyilatkozat nem érkezett az osztrák-magyar kormányhoz; a cetinjei mozgósításról szóló hírek erősen tulzottak. — A nép ki van merülve és semmi kedve a háborúhoz, amelyre csak nagy kényszer alatt vállalkoznák. Egy berlini távirati iroda jelentését, amely szerint a konstantinápolyi görög követ kijelentette volna, hogy Szerbia és Ausztria-Magyarország fegyveres konfliktusa esetén Görögország a szerződése értelmében százezer emberből álló csapatokat bocsátana Szerbia rendelkezésére, hivatalosan megcáfolták. A görög kormányzat kijelentette, hogy a casus foederis Görögország számára nem forog fenn. Egy kis vidámságot hozott ebbe a komoly hangulatba egy újság különkiadása: Vilmos, Albánia fejedelme e jelentés szerint kijelentette volna az osztrák-magyar kormánynak, hogy ő, valamint országa megőrzi semlegességüket.

Bukarest, július 30. (Hivatalos jelentés.) Romániában napról-napra nagyobb löndulat nyilvánul a monarchia iránt. A magyarok ellen tüntető néhány diákot parancs szerint nyomban erélyesen elhallgattatják.

Szófia, július 30. Bulgáriában, mint a visszatérők egyhanguan jelentik, harcias hangulat uralkodik. Tisza Istvánt éltetik Szófia utcáin és mindenfelé.

Olaszország

Róma, július 30. A „Tribuna” a háborus bonyodalommal foglalkozó cikkében azt írja, hogy Olaszország az események torlódása közepette teljesíteni fogja köteletségét és megvédelmezi érdekeit. Olaszországra nézve lehetetlen, hogy ebben a helyzetben közömbös és tétlen maradjon.

Tüntetés a budapesti olasz kunzulátus előtt.

Budapesti tudósítónk jelenti: Tegnap éjjel a magántisztviselők az egvetemi ifjusággal együtt tüntetést rendeztek az olasz kunzulátus előtt. Mintegy négyezer főnyi közönség jelent meg a főkonzulátus palotája előtt. Zajos ovációt rendeztek, éltetve az olasz nemzetet és a hármasszövetséget. Egy négytagú bizottság jelent meg a főkonzulátusnál, hogy felkérje a főkonzult: intézzen beszédet a néphez. A főkonzul azonban nem volt jelen és a főkonzulátusi titkár köszönte meg az ovációt. Kijelentette, hogy a tüntetők előtt nem be-

szélhet, mert nincs rá felhatalmazása, *biztosítja azonban őket az olaszok rokonszenvéről.* A bizottság ezt az utcán hirül adta a népeknek, amely óriási éljenzéssel fogadta a kijelentést.

A király Bécsben

Bécs, július 30. Másodszor szakította félbe ő felsége ischli tartózkodását, hogy fontos államügyekben visszatérjen a fővárosba. Az uralkodó visszaérkezésének híre a városban leirhatatlan örömet és lelkesedést keltett. Az osztrák főváros az ősz uralkodónak olyan fogadtatást rendezett, amely tanulságot tett a lakosság iránta való forró szeretetéről.

Egynegyed egyre volt kitűzve az udvari különvonat érkezésének időpontja, de már reggel nyolc óraker valóságos népvándorlás indult meg Penzing felé. Férfiak, nők, gyermekek, egyesületek zászlóik alatt, több katonazenével vonultak fel és ellepték a Schönbrunn-tól Penzingig vivő utat.

Máskor a rendőrség az utcákra szorította a közönséget, most azonban olyan óriási tömegek vonultak fel, hogy kénytelen volt a schönbrunni kastély előtti nagy teret is átengedni a közönségnek. A király különvonata pontban reggel hét óraker indult el Ischlből. A király *Károly Ferenc József* trónörökösön kívül *Montenovo* herceg főudvarmester, *Lobkowitz* herceg kamarái elöljáró és az egész udvartartás elkísérte. Bécsbe. Az ischli busuzáson megjelentek az ottani pályaudvaron: *Salburg* gróf udvari tanácsos, *Böhm* udvari tanácsos, az udvari vadászok vezetője, *Leithner* polgármester és *Berkovits* helyettes polgármester, továbbá *Stadler* lelkész.

A király déli negyedegy óraker érkezett meg a penzingi pályaudvaron, ahol beláthatatlan tömeg várta zászlók alatt és zenekarokkal és viharosan tüntetett az uralkodó mellett. A penzingi pályaudvarról a király a trónörökös kíséretében Schönbrunnba hajtatott, az utvonalon egybesereglett óriási néptömeg állandó lelkes ovációi közben. Schönbrunnban a kastély előtt Bécs város tanácsa várta a királyt és *Weisskirchner* polgármester lelkes beszédben üdvözölte. A király meghatottan mondott köszönetet a bécsi közönség lelkesedéséért.

A király Schönbrunnba érkezésekor *Weisskirchner*nek ezeket mondta:

— Minden oldalról megnyilvánuló elmozgásom helyes volt.

— Minden oldalról megnyilvánuló elmozgásom helyes volt.

A király hosszabban cerclét tartott.

A király Budapesten?

Bécs, július 30. Jól értesült körökben beszélnek, — mindazonáltal föntartással közöljük — hogy a király Bécsben igen rövid ideig fog tartózkodni és egész udvartartásával, *Berchtold* gróf külügyminiszterrel, *Krobatin* hadügyminiszterrel, a vezérkarral, a hadügy- és külügyminisztérium adminisztratív személyzetével együtt a legközelebbi napokban Budapestre érkezik.

A háborus monarchia sulypontja holnaptól kezdve minden vonatkozásában áttérődik Budapestre, ahonnan — az eddigi intézkedések szerint — a király augusztus első hetében a főhadiszállásra megy. Ez az intézkedés azonban még nem tekinthető véglegesnek, hanem az uralkodó egészségi állapotától van függővé téve.

Frigyes főherceg a hadvezér

A külügyminisztériumban félhivatalosan megerősítik, hogy a hadműveletek vezetésével a legközelebbi napokban a király *Frigyes főherceget* bizza meg generalisszimusi minőségben. *Frigyes főherceg* parancsörtsztje *Károly Ferenc József* trónörökös lesz, aki mellé *Lobkowitz Zdenko* herceget rendelik ki.

A további katonai megbízatások szintén a legközelebbi napokban fognak megtörténni, egyelőre azonban semmi sem szivárgott ki belőlük.

Az ország a háboru mellett

Lelkes tüntetések mindenfelé.

Az országban mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják a háboru híret és a polgárság lelkesen tüntet a háboruba induló katonák mellett.

Győr. Tegnap este zenés takarodó volt. A város utcáin több mint tízezer főnyi közönség sétált, akikhez *Eissler* tábornok és *Szodfried* főispán intézett beszédeket. Az ifjúság elégetett egy szerb zászlót.

Kolozsvár. A polgárság naponta megújuló lelkesedéssel tüntet a háboru mellett. *Karg* altábornagy és *Laczin* honvédezeres intéztek a közönséghez beszédeket.

Kecskemét. A házak fel vannak lohogózza, az este kivilágítás és fáklyásmenet volt. A polgársághoz *Horváth Mihály* orsz. képviselő intézett beszédet.

Nagyszében. A tartalékosok bevonulása teljesen rendben megy, a szászok és a románok közül sokan behívás nélkül önként jelentkeznek. Naponkint lelkes tüntetések vannak, amelyekeken magyar és német dalokat énekelnek. *Köves Hermann* hadtestparancsnokot és a katonaságot városzerte ünneplik.

Beszterce. A magyarság, a román-ság és a szász-ság katonazenével járta be az utcákat, éltette a királyt és a német császárt. *Hefner* ezredes lakása előtt melegen tüntettek a hadsereg mellett, majd *Fejérváry* főispánt, *Hunyadi Imre* alispánt, *Bodó* honvédezerest és *Schreiber* polgármestert keresték fel, akik tüzes szónoklatokkal buzdították a polgárságot.

Rozsnyó, július 30. Az egyik ezred a környéken gyakorlatot tartott s Rozsnyóban pihenőt vezényeltek. Bevonulás közben a város cigányzenével, a *Rákóczi*-indulóval és a *Kossuth*-nótával fogadta az érkezőket. A polgármester lelkes üdvözlő szavai után a tömeg a királyt és a háborut éltette.

Pápa, július 30. Pápa városában esténként lelkes tömegek járják be a város forgalmasabb utcáit, éltetve a háborut és abcugolva Szerbiát. Tegnap este a tüntető tömeg találkozott a Budapestről hazaérkezett *Antal Géza* országgyűlési képviselő kocsi-jával és a képviselő buzdító szavait nagy lelkesedéssel hallgatta. A tömeg kifogta a képviselő kocsijából a lovakat és úgy huzta lakásáig. A tüntetők a késő éjjeli órákban oszlottak csak szét.

A verseci szerbek hűségnyilatkozata.

Versec, július 30. Versec város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartott közgyűlésen *Miletics* Sztanko, a radikális szerbek vezére kijelentette, hogy *ők magyar hazafiaknak érzik magukat, akik életüket és vérüket bármely percben készek feláldozni a magyar hazáért.*

Dániel Tibor báró főispán ezt a kijelentést azzal vette tudomásul, hogy ezt természetesnek tartja, azonban mégis köszöni a hűség nyilatkozatát.

Haza a külföldről.

London, július 30. A legutóbbi öt nap folyamán *Grimsby*ből 750 osztrák és magyar állampolgár utazott hazájába. *Birmingham*

ből is nagyobb számu állampolgár utazott haza.

A hadüzenet hatása Horvátországban.

Zágráb, július 30. Az itteni sajtó a hadüzenetet és a királyi manifesztumot lelkes kommentárokkal kíséri.

A *Narodne Novine* a következőképp fejezi be fejtetéseit: Vitéz hadseregünk akcióját millió és millió, talán különböző nyelvű, de ugyanattól az érzéstől áthatott alattvalók őszinte áldás- és szerencsekívánatai kísérik. Általános a meggyőződés, hogy dicsőséges fegyvereink fénye újból ragyogni fog. Lelkesen üdvözöljük vitéz csapatainkat, amelyek meg fogják boszulni azt, amit ellenséges gazság ellenünk vétett. Mindent a királyért és a hazáért!

Jellemző az itteni szerb lakosság magartására a *Srbobran*, mely a többi között a következőket írja: A szerb lakosság, mely mindig hűséggel és hódolattal viseltetett a habsburgi dinasztia és trón iránt, ez alkalommal is tanúságát fogja adni hagyományos hűségének és lojalitásának *I. Ferenc József* király és Horvátország iránt. Minden népnek első s legszentebb kötelessége most a legnagyobb áldozatkésztséggel követni ő felsége hívó szavát, elfeledni mindent, ami szétválasztott és egyöntetűen a trón fényéért és a monarchia hatalmi állásáért sikra szállni.

Skerlec *Iván* bán a mozgósított védkötelesek segélyre szoruló családtagjainak érdekében akciót indított. Ez alkalomból a *Narodne Novine* felhívást közöl, a melyben a hazafiasan és humánusan gondolkozó polgárokat adakozásra szólítja fel. A bán az említett célra az országos alpból 50 ezer koronát utalt ki.

Rutének az oroszok ellen.

Lemberg, július 30. A *Dilo* című ukrainai lap kijelenti, hogy a rutének nemzeti érdekből Oroszország ellen vannak s a monarchiával szemben ugyanaz a kötelességük, mint saját nemzetükkel szemben.

Hohenberg hercegnő sógorai a hadseregben.

A háborus epizódok csodálatosan szép sorozatából is kiemelkedik az az esemény, amelynek híret bécsi tudósítónk közli.

A gaz szerb merénylet egyik áldozatának, a trónörökös feleségének, *Hohenberg hercegnőnek két sógora, Thun-Hohenstein Oswald gróf s Nostitz Ervin gróf mint közlegények, önkéntesen jelentkeztek katonának*, hogy szeretett rokonuk halálát — a monarchia háborujának keretében — a maguk személyében is megboszulják.

Mindketten a legelőkelőbb osztrák mánás-családok tagjai. *Thun* gróf, az urakházának tagja, sohasem volt katona, míg *Nostitz* gróf oly fiatal, hogy még nem is került sor alá. Az első az égeri háziezrednek, a második a *Windischgraetz*-dragonyosoknak lett a közlegénye.

Az elfogott szerb hajók.

Lipscse, július 30. A „*Leipziger Neuesten Nachrichten*” *Zimonyba* küldött munkatársa jelenti: A vasárnap feltartóztatott két szerb hajót, a „*Vardar*” és a „*Nikola Car*”-t a feltartóztatás után szabadon bocsátották. — A feltartóztatás csupán azért történt, mert a hajók az első jelző lövésre nem állottak meg. Hírlik, hogy ma ismét két kisebb hajót fogtak el.

Tankosics őrnagy Oroszországba szökött.

Bécs, július 30. A „*Südslawischer Korrespondenz*” jelenti Szalonikiból: Vasárnap este vasuton érkezett ide egy szerb tiszt a feleségével és egy itteni szállóban vett lakást. *Bujakovics* őrnagynak jelentette be magát és hétfőn tovább utazott *Ordesszába*. Egyesek, akik a szaloniki-i tartózkodása alatt beszéltek vele, azt állítják, hogy az állítólagos Bu-

Jakovics őrnagy a valóságban minden kétséget kizáróan: *Tankosics Voja őrnagy, akit azonnal való elfogatását az osztrák-magyar kormány Szerbiához intézett jegyzékében követele* és akire vonatkozóan a szerb kormány válaszigjegyzékében azt közölte, hogy még a jegyzék átvétele estéjén intézkedett, hogy elfogják.

A mozgósított hadtestek.

Mig nálunk hivatalosan még most sem tudják, mely hadtesteket mozgósították, addig Aradon a helyi lapok *hirdetési* rovatában találkozunk a következő közleménnyel:

Cs. és kir. katonai állomásparancsnokság Aradon.

70. M. k. t. sz.

Ő cs. és kir. apostoli Felségének a grázi, budapesti, temesvári, prágai, leitmeritzi, zágrábi, bosznia-hercegovinai és dalmáciai hadtestek mozgósítását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott. A részletes utasítások a nyilvánosan kifüggesztett hirdetésekben vehetők ki.

Most legalább mindenki tudja, mely hadtesteket mozgósították ezideig.

Nincsenek kémeik, sem bombák Debreczenben

A rendőrség az álhírekről

Debreczenben néhány nap óta elterjedt rémhírekkel szemben a rendőrség szükségesnek tartotta sajtóirodája útján a következő cáfolatot közreadni:

Folyó hó 29-én délután ismeretlen forrásból az a hír terjedt el, hogy Marx János helybeli sütőmesternél bomba találtatott és a rendőrség nevezett sütőmestert letartóztatta. A mai napon ismét az a hír terjesztetett, hogy nevezett sütőmesternél nagy csomó mérgező találtatott, melyet a sütés alá kerülő tészta szándékoztak keverni.

A rendőri sajtóiroda közli, hogy mindezek a híresztelések *alaptalan és rosszakaratu koholmányok, amelyek csupán arra alkalmasak, hogy egyeseknek anyagi és erkölcsi károkat okozzanak, a legteljesebb mértékben tartózkodjék, annál is inkább, mert az ilyen hírek terjesztői a törvény igen szigorú büntetésben részesülnek.*

Felhívja a rendőrség a nagyközönséget, hogy az ilyen rosszakaratu és kószá hírek terjesztésétől, melyek csupán arra alkalmasak, hogy egyeseknek anyagi és erkölcsi károkat okozzanak, a legteljesebb mértékben tartózkodjék, annál is inkább, mert az ilyen hírek terjesztői a törvény igen szigorú büntetésben részesülnek.

Ugyancsak a napokban, különösen pedig a hó 29-én azon ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el, hogy a rendőrség több szerb kémét tartóztatott le, akiknél bombák találtak és akik különböző merénylet elkövetését terveztek. E híresztelésekre szintén kijelenti a rendőrség, hogy azok minden alapot nélkülöző, légből kapott rémlátások eredményei. — Az egész híresztelésekből csupán annyi az igaz, hogy állítottak ugyan elő a rendőrségen kémkedés gyanúja alatt egyéneket, ezekről azonban a rendőrség a legmesszebb menő gondossággal és körülmenyességgel kétségtelenül megállapította, hogy azok sem szerbek, sem pedig kémeik nem voltak, hanem mindannyian idevaló helybeli lakosok, akik a mozgósítás által előidézett mozgalmat bámulták és akiket ezen báméskodásuk tett gyanússá.

Kovács József polgármester a kenyérdrágaságról.

Azzal a főlháborító tényre szemben, hogy egyes kenyérfarások és pékek a kenyérárát fölemelték, Kovács József polgármester a következő kijelentést tette munkatársunk előtt:

— *A drágaságnak nincs indokltsága éppen a mi mindennapi kenyérünkénél sem, a hol pedig már megkísérlettek egyes kenyérfarások a közönség kizsebelését. Hivatalosan megállapítást nyert, hogy a legnagyobb létszámban számítva, a bevonult katonaságot s azt a városi lakosságot, amely nem a tanyákon él, szükséges 5600 métermázsza kenyérliszt két heti időtartamra s ezt a mennyiséget a készletben levő liszt és buza sokszorosán fedezi. — Ha számítjuk most azt, hogy a folyó évi — bárha nem bő termés — még most van a letakarás, behordás s cséplés munkája alatt, vagyis hogy a folyó évi termés még mind meg van, nyilvánvaló, hogy mindennapi kenyérünkért nem kell aggódni s azért indokolatlan magas árakat fizetenni nem szabad.*

Augusztus 11-én kezdődik a költözködés.

Debreczen város tanácsa 16.751/1914. sz. alatt a következőkről értesíti a közönséget:

HIRDETMÉNY.

A városunkban levő üresen álló lakások a katonaság elhelyezésére elfoglaltatván, a legközelebbi negyedévi költözködésnek folyó évi augusztus hó 1-én megkezdődése esetén az következhetnek be, hogy a jelenlegi lakásukból kiköltözködők új lakásukat nem tudnák elfoglalni.

Az ebből előálló kellemetlenségek és zavarok elkerülése végett a városi Tanács elrendeli, hogy a legközelebbi rendes negyedévi költözködés csakis a folyó évi augusztus hó 11-én kezdhető meg. Ezen időpont bekövetkezése előtt senki sem a jelenlegi lakásának elhagyására nem kötelezhető, sem az új lakásának rendelkezésére bocsátását nem igényelheti.

A folyó évi augusztus hó 1-ére esetleg vidékről beköltözők lehetőség szerinti elhelyeztetésük végett a katonai és illetőségi ügyosztálynál jelentkezzenek.

Debreczen, 1914. évi július hó 30-án.

A városi Tanács.

Berson
gummi sarok
számos előnyvel
miatt csodá-
latra méltó.
Kéllemes, zajtalan, tartós, elegáns.

A népfölkelők szolgálata

A harctéren és a rendfőntartásban.

A népfölkelőt háboru esetén általában kétféle szolgálatra oszthatják be. És pedig:

- harctéri szolgálatra és
- rendfőntartási szolgálatra.

A harctéri szolgálat a közlekedési vonalak őrzésére (vasut, hajózás, utak stb.) valamint az egészségügyi és élelmezési szolgálat ellátására terjed ki. A népfölkelő tehát mindig a rendes sorkatonaság háta mögött kap helyet. Ez ugy értendő, hogy az előnyomuló sorkatonaság után következnek a katonai vonatok (kocsipark), a tartalék-munició és élelmezési felszerelés, amelyekkel az összeköttetést a különböző közlekedési vonalak mentén a népfölkelő csapatok tartják fenn. A népfölkelő tehát tűzbe nem kerül.

A rendfőntartási szolgálat háromféle lehet.

a) A gyanus területeken felügyel arra, hogy belső lázadás ne szittassék, rendzavarás ne történjék.

b) Végzi a közrendre való felügyeletet olyan értelemben, ahogy azt békés időben a csendőrség intézi.

c) Városban rendőri szolgálatot teljesít. Természetesen, az irástudókat s általában az intelligensebb elemeket irodai szolgálatra, élelmezési bevásárlásokra, fuvarozási és más efféle szolgálatokra is fölhasználják.

Magánál a népfölkelési szolgálatnál olyan díszintézés, hogy valaki 37 vagy 42 éves, avagy fiatalabb-e, vagy hogy volt-e katona avagy sem? — egyáltalán nem történik. Azok azonban, akik aktív szolgálati idejük alatt, avagy a tartalékban tisztii rangot értek el, itt is tisztii szolgálatot teljesítenek, még pedig rendszeresen magasabb rangban. Így például a rangjáról leköszönt tartalékos hadnagy előreláthatóan századparancsnoki funkciókat fog teljesíteni.

Általánosan elterjedt az a hit, hogy a népfölkelő egyenruhát nem visel, legfőljebb sapkát és karszalagot. Ez a hit teljesen téves, amennyiben a hadsereg mai csukaszürke egyenruhájának bevezetése óta fölőlegessé vált kék egyenruhákat a népfölkelők kapják s a csendőri szolgálatokot végző népfölkelőket felszerelik — ameddig a készlet tart — a régi, kimustrált oldal- és lövőfegyverekkel is.

Megtörténhetik végül az is, hogy önálló népfölkelő ezredet állítanak föl, melyet a katonai megerősítésre (sánc, földmunkálatok stb.) fognak fölhasználni.

Eltűnt borkereskedő

Öngyilkosság egy följelentés miatt?

Titokzatos eltűnés tartja hétfő óta izgalomban Karlsbad üdülő publikumát.

Ha a s Adolf negyvennyolc éves sátoraljai helyi jómodu borkereskedő hétfőn reggel azzal bucsuzott el a feleségétől, hogy a gőzfürdőbe megy s a borkereskedőnek azóta nyoma veszett. A Pupp-féle kávéházban reggelizett feleségével s Tafler Ignác debreceni földbirtokossal, akivel régebb idő óta igen jó viszonyban volt. A reggeli után átadta feleségének óráját, láncát s 600 koronát tartalmazó pénztárcáját s azt mondta, hogy a fürdőbe készül. Feleségének nem tűnt fel a dolog, mert más alkalommal is így szokott tenni. Az asszony azonban hiába várta vissza férjét délre. Este már értesítették a titokzatos eltűnésről a karlsbadi rendőrséget, sőt tudatták a dolgot a budapesti főkapitánysággal is. A karlsbadi rendőrség nagy apparátussal fogott Haas felkutatásához. Az összes erdőöröket és környékbeli htaóságokat is értesít-

Tábori és hadi felszerelésekhez FŐZŐKÉSZÜLÉKEK, VIL-LANYOS LAMPÁK, HÁTI ZSÁKOK ALVÓZSÁKOK BÓRÖNDÖK BROWNING REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK
EVŐESZKÖZÖK KÉSEK PALACKOK TEVESZŐR - TAKARÓK MENTZE ÁRUHÁZABAN, PIAC-UTCA 38. SZÁM

szélhet, mert nincs rá felhatalmazása, *biztosítja azonban őket az olaszok rokonszenvéreiről.* A bizottság ezt az utcán hirül adta a népnek, amely óriási éljenzéssel fogadta a kijelentést.

A király Bécsben

Bécs, július 30. Másodszor szakította félbe ő felsége ischli tartózkodását, hogy fontos államügyekben visszatérjen a fővárosba. Az uralkodó visszaérkezésének híre a városban leírhatatlan örömet és lelkesedést keltett. Az osztrák főváros az ősz uralkodónak olyan fogadtatást rendezett, amely tanulságot tett a lakosság iránta való forró szeretetéről.

Egynegyed egyre volt kitűzve az udvari különvonat érkezésének időpontja, de már reggel nyolc órakor valóságos népvándorlás indult meg Penzing felé. Férfiak, nők, gyermekek, egyesületek zászlóik alatt, több katonazenével vonultak fel és ellepték a Schönbrunn-tól Penzingig vivő utat.

Máskor a rendőrség az utcákra szorította a közönséget, most azonban olyan óriási tömegek vonultak fel, hogy kénytelen volt a schönbrunni kastély előtti nagy teret is átengedni a közönségnek. A király különvonata pontban reggel hét órakor indult el Ischlből. A király *Károly Ferenc József* trónörökösön kívül *Montenovo* herceg főudvarmester, *Lobkovitz* herceg kamarai elöljáró és az egész udvartartás elkísérte. Bécsbe. Az ischli buszúszáson megjelentek az ottani pályaudvaron: *Salburg* gróf udvari tanácsos, *Böhm* udvari tanácsos, az udvari vadászok vezetője, *Leithner* polgármester és *Berkovits* helyettes polgármester, továbbá *Stadler* lelkész.

A király déli negyedegy órakor érkezett meg a penzingi pályaudvaron, ahol beláthatatlan tömeg várta zászlók alatt és zenekarokkal és viharosan tüntetett az uralkodó mellett. A penzingi pályaudvarról a király a trónörökös kíséretében Schönbrunnba hajtatott, az utvonalon egybesereglett óriási néptömeg állandó lelkes ovációi közben. Schönbrunnban a kastély előtt Bécs város tanácsa várta a királyt és *Weisskirchner* polgármester lelkes beszédben üdvözölte. A király meghatottan mondott köszönetet a bécsi közönség lelkesedéséért.

A király Schönbrunnba érkezésekor Weiskirchnernek ezeket mondta:

— Minden oldalról megnyilvánuló érzérozásom helyes volt.

— Minden oldalról megnyilvánuló érzérozásom helyes volt.

A király hosszabban cerclét tartott.

A király Budapesten?

Bécs, július 30. Jól értesült körökben beszélnek, — mindazonáltal föntartással közöljük — hogy a király Bécsben igen rövid ideig fog tartózkodni és *egész udvartartásával, Berchtold gróf külügyminiszterrel, Krobotin hadügyminiszterrel, a vezérkarral, a hadügy- és külügyminisztérium adminisztratív személyzetével együtt a legközelebbi napokban Budapestre érkezik.*

A háborús monarchia sulypontja holnap-tól kezdve minden vonatkozásában áttérődik Budapestre, ahonnan — az eddigi intézkedések szerint — a király augusztus első hetében a főhadiszállásra megy. Ez az intézkedés azonban még nem tekinthető véglegesnek, hanem az uralkodó egészségi állapotától van függővé téve.

Frigyes főherceg a hadvezér

A külügyminisztériumban félhivatalosan megerősítik, hogy a hadműveletek vezetésével a legközelebbi napokban a király *Frigyes főherceget bizza meg generalisszimusi minőségben.* Frigyes főherceg parancsörtsztje *Károly Ferenc József* trónörökös lesz, aki mellé *Lobkowitz* Zdenko herceget rendelik ki.

A további katonai megbízások szintén a legközelebbi napokban fognak megtörténni, egyelőre azonban semmi sem szivárgott ki belőlük.

Az ország a háború mellett

Lelkes tüntetések mindenfelé.

Az országban mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják a háború hírért és a polgárság lelkesen tüntet a háborúba induló katonák mellett.

Győr. Tegnap este zenés takarodó volt. A város utcáin több mint tizezer főnyi közönség sétált, akikhez Eissler tábornok és Szodfriedt főispán intézett beszédeket. Az ifjuság elégetett egy szerb zászlót.

Kolozsvár. A polgárság naponta megújuló lelkesedéssel tüntet a háború mellett. Karg altábornagy és Laczin honvédezedes intéztek a közönséghez beszédeket.

Kecskemét. A házak fel vannak lobogóva, az este kivilágítás és fáklyásmenet volt. A polgársághoz Horváth Mihály orsz. képviselő intézett beszédet.

Nagyszében. A tartalékosok bevonulása teljesen rendben megy, a szászok és a románok közül sokan behívás nélkül önként jelentkeznek. Naponkint lelkes tüntetések vannak, amelyeken magyar és német dalokat énekelnek. Köves Hermann hadtestparancsnokot és a katonaságot városzerte ünneplik.

Beszterce. A magyarság, a román-ság és a szász-ság katonazenével járta be az utcákat, éltette a királyt és a német császárt. Hefner ezredes lakása előtt melegen tüntettek a hadsereg mellett, majd Fejérváry főispánt, Hunyadi Imre alispánt, Bodó honvédezedest és Schreiber polgármestert keresték fel, akik tízes szónoklatokkal buzdították a polgárságot.

Rozsnyó, július 30. Az egyik ezred a környéken gyakorlatot tartott s Rozsnyóban pihenőt vezényeltek. Bevonulás közben a város cigányzenével, a Rákóczi-indulóval és a Kossuth-nótával fogadta az érkezőket. A polgármester lelkes üdvözlő szavai után a tömeg a királyt és a háborút éltette.

Pápa, július 30. Pápa városában esténként lelkes tömegek járják be a város forgalmasabb utcáit, éltetve a háborút és abcugolva Szerbiát. Tegnap este a tüntető tömeg találkozott a Budapestről hazaérkezett Antal Géza országgyűlési képviselő kocsi-jával és a képviselő buzdító szavai nagy lelkesedéssel hallgatta. A tömeg kifogta a képviselő kocsi-jából a lovakat és úgy húzta lakásáig. A tüntetők a késő éjjeli órákban oszlottak csak szét.

A verseci szerbek hűségnyilatkozata.

Versec, július 30. Versec város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartott közgyűlésén *Miletics* Sztanko, a radikális szerbek vezére kijelentette, hogy *ők magyar hazafiaknak érzik magukat, akik életüket és vérüket bármely percben készek feláldozni a magyar hazáért.*

Dániel Tibor báró főispán ezt a kijelentést azzal vette tudomásul, hogy ezt *természetesnek tartja*, azonban mégis köszöni a hűség nyilatkozatát.

Haza a külföldről.

London, július 30. A legutóbbi öt nap folyamán Grimsbyből 750 osztrák és magyar állampolgár utazott hazájába. Birmingham-

ből is nagyobb számu állampolgár utazott haza.

A hadüzenet hatása Horvátországban.

Zágráb, július 30. Az itteni sajtó a hadüzenetet és a királyi manifesztumot lelkes kommentárokkal kíséri.

A Narodne Novine a következőképpen fejezi be fejtegetéseit: Vitéz hadseregünk akcióját millió és millió, talán különböző nyelvű, de ugyanattól az érzéstől áthatott alattvalók őszinte áldás- és szerencsekívánatai kísérik. Általános a meggyőződés, hogy dicsőséges fegyvereink fénye újból ragyogni fog. Lelkesen üdvözöljük vitéz csapatainkat, amelyek meg fogják boszulni azt, amit ellenséges gazság ellenünk vétett. Mindent a királyért és a hazáért!

Jellemző az itteni szerb lakosság magartására a Srbobran, mely a többi között a következőket írja: A szerb lakosság, mely mindig hűséggel és hódolattal viseltett a habsburgi dinasztia és trón iránt, ez alkalommal is tanúságát fogja adni hagyományos hűségének és lojalitásának I. Ferenc József király és Horvátország iránt. Minden népek első s legszentebb kötelessége most a legnagyobb áldozatkészséggel követni ő felsége hívó szavát, elfeledni mindent, ami szétválasztott és egyöntetűen a trón fényéért és a monarchia hatalmi állásáért sikra szállni.

Skerlec Ivan bán a mozgósított védkötelesek segélyre szoruló családtagjainak érdekében akciót indított. Ez alkalomból a Narodne Novine felhívást közöl, amelyben a hazafiasan és humanusan gondolkozó polgárokat adakozásra szólítja fel. A bán az említett célra az országos alaphól 50 ezer koronát utalt ki.

Rutének az oroszok ellen.

Lemberg, július 30. A Dilo című ukrain lap kijelenti, hogy a rutének nemzeti érdekből Oroszország ellen vannak s a monarchiával szemben ugyanaz a kötelességük, mint saját nemzetükkel szemben.

Hohenberg hercegnő sógorai a hadseregben.

A háborús epizódok csodálatosan szép sorozatából is kiemelkedik az az esemény, amelynek hírért bécsi tudósítónk közli.

A gaz szerb merénylet egyik áldozatának, a trónörökös feleségének, *Hohenberg hercegnőnek két sógora, Thun-Hohenstein Oswald gróf s Nostitz Ervin gróf mint közlegények, önkéntesen jelentkeztek katonának*, hogy szeretett rokonuk halálát — a monarchia háborujának keretében — a maguk személyében is megboszulják.

Mindketten a legelőkelőbb osztrák magán-családok tagjai. *Thun* gróf, az urakházának tagja, sohasem volt katona, míg *Nostitz* gróf oly fiatal, hogy még nem is került sor alá. Az első az égeri háziezrednek, a második a Windischgraetz-dragoniosoknak lett a közlegénye.

Az elfogott szerb hajók.

Lipcse, július 30. A „Leipziger Neuesten Nachrichten“ Zimonyba küldött munkatársa jelenti: A vasárnap feltartóztatott két szerb hajót, a „Vardar“ és a „Nikola Car“-t a feltartóztatás után *szabadon bocsátották*. — A feltartóztatás csupán azért történt, mert a hajók az első jelző lövésre nem állottak meg. Hírlik, hogy *ma ismét két kisebb hajót fogtak el.*

Tankosics őrnagy Oroszországba szökött.

Bécs, július 30. A „Südslawischer Korrespondenz“ jelenti Szalonikiből: Vasárnap este vasuton érkezett ide egy szerb tiszt a feleségével és egy itteni szállóban vett lakást. *Bujakovics* őrnagyat jelentette be magát és hétfőn tovább utazott *Odesszába*. Egyesek, akik a szaloniki-i tartózkodása alatt beszéltek vele, azt állítják, hogy az állítólagos Bu-

Jakovics őrnagy a valóságban minden kétséget kizáróan: *Tankosics Voja őrnagy, akinek azonnal való elfogatását az osztrák-magyar kormány Szerbiához intézett jegyzékében követelte* és akire vonatkozóan a szerb kormány válaszjegyzékében azt közölte, hogy még a jegyzék átvétele estéjén intézkedett, hogy elfogják.

A mozgósított hadtestek.

Mig nálunk hivatalosan még most sem tudják, mely hadtesteket mozgósították, addig Aradon a helyi lapok hirdetési rovatában találkozunk a következő közleménnyel:

Cs. és kir. katonai állomásparancsnokság Aradon.

70. M. k. t. sz.

Ő cs. és kir. apostoli Felségének a grázi, budapesti, temesvári, prágai, leitmeritzi, zágrábi, bosznia-hercegovinai és dalmáciai hadtestek mozgósítását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott. A részletes utasítások a nyilvánosan kifüggesztett hirdetésekben vehetők ki.

Most legalább mindenki tudja, mely hadtesteket mozgósították ezideig.

Nincsenek kémek, sem bombák Debreczenben

A rendőrség az álhirekről

Debreczenben néhány nap óta elterjedt rémhírekkel szemben a rendőrség szükségesnek tartotta sajtóirodája útján a következő közlést:

Folyó hó 29-én délután ismeretlen forrásból az a hír terjedt el, hogy Marx János helybeli sütőmesternél bomba találtatott és a rendőrség nevezett sütőmestert letartóztatta. A mai napon ismét az a hír terjesztett, hogy nevezett sütőmesternél nagy csomó mérgező találtatott, melyet a sütés alá kerülő tészta szándékoztak keverni.

A rendőri sajtóiroda közli, hogy mindezek a híresztelések *alaptalan és rosszakaratu koholmányok, amelyek csupán Marx János üzlete ellen irányulnak.* E híresztelések gonosz célzata annál inkább nyilvánvaló, mert nevezett sütőmester most *katonai szolgálat teljesítésére hivatott be és sütődéje éppen a katonaság részére, a rendőrhatalomnak süti és szállítja a kenyeret.*

Felhívja a rendőrség a nagyközönséget, hogy az ilyen rosszakaratu és kősa hírek terjesztésétől, melyek csupán arra alkalmasak, hogy egyeseknek anyagi és erkölcsi károkat okozzanak, *a legteljesebb mértékben tartózkodjék,* annál is inkább, mert az ilyen hírek terjesztőit a törvény igen szigorú büntetésben részesíti.

Ugyancsak a napokban, különösen pedig a hó 29-én azon ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el, hogy a rendőrség több szerb kémét tartóztatott le, akiknél bombák találtak és akik különböző merénylet elkövetését tervezték. E híresztelésekre szintén kijelenti a rendőrség, hogy azok *minden alapot nélkülöző, légből kapott rémlátások eredményei.* — Az egész híresztelésekből csupán annyi az igaz, hogy állítottak ugyan elő a rendőrségen kémkedés gyanúja alatt egyének, ezekről azonban a rendőrség a legmesszebb menő gondossággal és körültekintéssel *kétség-telenül megállapította, hogy azok sem szerbek, sem pedig kémek nem voltak, hanem mindannyian idevaló helybeli lakosok,* akik a mozgósítás által előidézett mozgalmat bámulták és akiket ezen bámészkodásuk tett gyanússá.

Kovács József polgármester a kenyérdrágaságról.

Azzal a főlháborító ténynyel szemben, hogy egyes kenyérárúsok és pékek a kenyérárát fölemelték, Kovács József polgármester a következő kijelentést tette munkatársunk előtt:

— *A drágaságnak nincs indokoltsága éppen a mi mindennapi kenyérünkénél sem,* a hol pedig már megkísérlettek egyes kenyérárúsok a közönség kizsebelését. Hivatalosan megállapítást nyert, hogy a legnagyobb létszámban számítva, a bevonult katonaságot s azt a városi lakosságot, amely nem a tanyákon él, szükséges 5600 métermázsza kenyérliszt két heti időtartamra s ezt a mennyiséget a készletben levő liszt és buza sokszorosán fedezi. — Ha számítjuk most azt, hogy a folyó évi — bárha nem bő termés — még most van a letakarás, behordás s cséplés munkája alatt, vagyis hogy a folyó évi termés még mind meg van, nyilvánvaló, hogy *mindennapi kenyérünkért nem kell aggódni s azért indokolatlan magas árakat fizettetni nem szabad.*

Augusztus 11-én kezdődik a költözködés.

Debreczen város tanácsa 16,751/1914. sz. alatt a következőkről értesíti a közönséget:

HIRDETMÉNY.

A városunkban levő üresen álló lakások a katonaság elhelyezésére elfoglaltatván, a legközelebbi negyedévi költözködésnek folyó évi augusztus hó 1-én megkezdődése esetén az következhetnek be, hogy a jelenlegi lakásukból kiköltözködők új lakásukat nem tudnák elfoglalni.

Az ebből előálló kellemetlenségek és zavarok elkerülése végett a városi Tanács elrendeli, hogy *a legközelebbi rendes negyedévi költözködés csakis a folyó évi augusztus hó 11-én kezdhető meg. Ezen időpont bekövetkezése előtt senki sem a jelenlegi lakásának elhagyására nem kötelezhető, sem az új lakásának rendelkezésére bocsátását nem igényelheti.*

A folyó évi ugusztus hó 1-ére esetleg vidékről beköltözők lehetőség szerinti elhelyeztetésük végett a *katonai és illetőségi ügyosztálynál jelentkezzenek.*

Debreczen, 1914. évi július hó 30-án.

A városi Tanács.

Berson

A népfölkelők szolgálata

A harctéren és a rendfőntartásban.

A népfölkelőt háboru esetén általában *kétféle szolgálatra* oszthatják be. És pedig:

- harctéri szolgálatra és
- rendfőntartási szolgálatra.

A harctéri szolgálata a közlekedési vonalak őrzésére (vasut, hajózás, utak stb.) valamint az egészségügyi és élelmezési szolgálata ellátására terjed ki. A népfölkelő tehát mindig a rendes sorkatonaság háta mögött kap helyet. Ez úgy értendő, hogy az előnyomuló sorkatonaság után következnek a katonai vonatok (kocsipark), a tartalék-munició és élelmezési felszerelés, amelyekkel az összeköttetést a különböző közlekedési vonalak mentén a népfölkelő csapatok tartják fenn. A népfölkelő tehát tűzbe nem kerül.

A rendfőntartási szolgálata háromféle lehet.

a) A gyanus területeken felügyel arra, hogy belső lázadás ne szitassék, rendezettség ne történjen.

b) Végzi a közrendre való felügyeletet olyan értelemben, ahogy azt békés időben a csendőrség intézi.

c) Városban rendőri szolgálata teljesít. Természetesen, az irástudókat s általában az intelligensebb elemeket irodai szolgálata, élelmezési bevásárlásokra, fuvarozási és más efféle szolgálataokra is fölhasználják.

Magánál a népfölkelési szolgálata olyan disztinkció, hogy valaki 37 vagy 42 éves, avagy fiatalabb-e, vagy hogy volt-e katona avagy sem? — egyáltalán nem történik. Azok azonban, akik aktív szolgálata idejük alatt, avagy a tartalékban tiszti rangot értek el, itt is tiszti szolgálata teljesítenek, még pedig rendszeresen magasabb rangban. Így például a rangjáról leköszönt tartalékos hadnagy előreláthatóan századparancsnoki funkciókat fog teljesíteni.

Általánosan elterjedt az a hit, hogy a népfölkelő egyenruhát nem visel, legföljebb sapkát és karszalagot. Ez a hit teljesen téves, amennyiben a hadsereg mai csukaszürke egyenruhájának bevezetése óta fölőlegessé vált kék egyenruhákat a népfölkelők kapják s a csendőri szolgálatakat végző népfölkelőket fölserelik — ameddig a készlet tart — a régi, kimustrált oldal- és lövőfegyverekkel is.

Megtörténhetik végül az is, hogy *önálló népfölkelő ezredet* állítanak föl, melyet a katonai megerősítésre (sánc, földmunkálatok stb.) fognak fölhasználni.

Eltűnt borkereskedő

Öngyilkosság egy följelentés miatt?

Titokzatos eltűnés tartja hétfő óta igazlomban Karlsbad üdülő publikumát.

Ha a s Adolf negyvennyolc éves sátoraljaúj helyi jómódu borkereskedő hétfőn reggel azzal bucsuzott el a feleségétől, hogy a gőzfürdőbe megy s a borkereskedőnek azóta nyoma veszett. A Pupp-féle kávéházban reggelizett feleségével s T a f l e r Ignác debreceni földbirtokossal, akivel régebb idő óta igen jó viszonyban volt. A reggeli után átadta feleségének óráját, láncát s 600 koronát tartalmazó pénztárcáját s azt mondta, hogy a fürdőbe készül. Feleségének nem tűnt fel a dolog, mert más alkalommal is így szokott tenni. Az asszony azonban hiába várta vissza férjét délre. Este már értesítették a titokzatos eltűnésről a karlsbadi rendőrséget, sőt tudatták a dolgot a budapesti főkapitánysággal is. A karlsbadi rendőrség nagy apparátussal fogott Haas felkutatásához. Az összes erdőőröket és környékbeli htaóságokat is értesít-

Tábori és hadi felszerelésekhez
EVŐESZKÖZÖK ▽ **KÉSEK** ▽ **PALACKOK**

FŐZŐKÉSZÜLÉKEK, VIL-LANYOS LÁMPÁK, HÁTI ZSÁKOK ALVÓZSÁKOK
TEVESZŐR - TAKARÓK

BŐRÖNDŐK BROWNING
REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK
MENTZE ÁRUHÁZABAN,
PIAC-UTCA 38. SZÁM

tették az eltűnésről, de mindezekig még azt sem tudták megállapítani, hogy milyen körülmények között tünt el a borkereskedő. A hétfői reggelizés előtt barátjának, Tafler Ignácnak elmondotta, hogy egy sürgönyt kapott Magyarországból, amelynek tartalma ez volt:

— A Forgalmi Bank akcióba lép.

A szöveget azonban nem tudta megérteni s ezért a postahivatalba sietett felvilágosítást kérni.

Tafler Ignác, aki közben Budapestre érkezett, egy hírlapíróknak elmondta, hogy Haas az utóbbi napokban láthatólag ideges volt egy névtelen följelentés miatt, amelyet borkereskedés címén tettek ellene. Az említett sürgöny vétele után pedig még izgatottabb lett és sietve távozott a kávéházból. A jómodu borkereskedőt túlérzékeny embernek ismerte s nem tartja kizártnak, hogy a becsülete ellen irányuló följelentés miatt öngyilkosságot követett el.

HIREK

A háború poéziséből

Egy „hiv harcos” jelentése a királynak

nak. Hogy mennyire népszerű és nemzeti háború a szerbiai hadjárat, mi sem mutatja jobban, mint az a lelkesedés, mely a nemzetet eltölti. Ebből a forrásból fakadt G. Molnár Sándor báránfi tartalékosnak a következő verse, melyet egy nagyváradi újság közöl azzal, hogy maga a rezervista vitte be a szerkesztőségbe a lapot.

Óreg rezervista, ötbéli hiv harcos
Felséges Uramnak parancsolatjára
Alázatos szívvel bévonultam én is,
Több jó bajtársammal a váradi várba.

A váradi várba várjuk a komandót
S Felséges Uramról, Hazánkról beszélünk,
Kért minden órán magyar bátorsággal,
Elszántan, örömezt hullatjuk a vérünk.

Hiv magyar katonák alig-alig várjuk,
Mikor mutatjuk meg ez széles világnak,
Hogy nincs a madája senkinek a földön
Amilyen az áldott jó magyar királynak.

Alig-alig várjuk, mikor fujnak marsot
Egy szálig mennénk már a rára Belgrádba
S azt halljuk Felséges Uram és Királyom,
El-elkivánkozik a hadiszállásra.

En uram s Istenem áldd meg Királyunkat
Áldó két kezeden minden balzsamával
Vérző szívét gyógyítsd a vigasztalásnak
Szeplőtelen tiszta nyári harmatával.

Adj a sereginek ezer győzedelmet,
Vedd a lobogónkat, segéld fegyverünket,
Felséges Királyunk atyai szívével
Ki annyiszor vértett, szeressen bennünket.

Hogy járjon seregünk csatáról-csatára
Csupa győzelemmel, csupa szerencsével
A hadiszálláson Felséges Királyunk
Nézzen hőseire örömtől könyező szemével.

— **Esküvőből a háboruba.** Poétikus katonaregény számai szövődnek Aradon. A regénynek egy tábornok leánya és egy dáiás kapitány a hősei. Barbini Sándor vezérőrnagynak, a nagyváradi gyalogdandár parancsnokának szépséges leányát, Barbini Lottit néhány hónappal ezelőtt eljegyezte Tullits László százados. Az esküvőt a té-

len akarták megtartani, de a szerb háború miatt a jegyespár ma diszpenzációval megesküdött, mert a fiatal férj holnap már a harcterre megy.

— **A connaughti herceg halálos veszedelmében.** Londonból táviratozzák: A canadai Ottawából érkező jelentések szerint a connaughti herceg, György angol király nagybátyja halálveszedelmében forgott kíséretével együtt. A herceg egy motorcsónakversenyen vett részt és a hajó a legnagyobb iramban nekirohant egy uszó fatörzsnek. A herceget és kísérőit a legnagyobb nehézségek között mentették meg a haláltól, mert a motoros az összeütközés után nyomban elsüllyedt.

— **A magyarországi szerbek érdekvédelme.** A kereskedelemügyi minisztertől a mai napon leirat érkezett a debreceni kereskedelmi- és iparkamarához, mely szerint a magyarországi szerb állampolgárok védelmét a budapesti orosz császári főkonzulátus vette át. A miniszter felhívja a kamarát, hogy ily természetű ügyekben készségesen járjon el.

— **A Népiroda munkásközvetítője.** A Népiroda munkásközvetítési osztályánál július hó 30-án volt a munkáskínálat: cipész 8, csizmadia 7, kőműves 25, szabó 5, gépész 4, kovács 5, lakatos 7, asztalos 6, ács 4, mezőgazdasági munkás 12, gyári munkás 20, napszámos 32, kézi munkásnő 16, harisnyakötő 1, varrónő 2, irodaszolga 3, ispán, kulesár, felügyelő 4, bádogos 4, kazánfűtő 3, szerelő 6. Összesen 172. — Munkáskereslet: Motorkezelő gépész 2, napszámos 1, mezőgazdasági munkás 4. Összesen 7. A Népiroda munkásközvetítő osztálya a munkások és munkaadók jelentkezéseit elfogadja naponként a mezőrendőrkapitányságnál levő (Csapó-utca 15. Telefon 100. sz.) hivatalos helyiségében délelőtt 7—9, délután 5—7 óra között. — Vagyontalan emberek ügyes-bajos dolgaiban ingyen tanácsot nyújt a városházán (kapu alatt balra) levő helyiségében délután 6—7 óra közötti időben.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Halmi Gyula hajduböszörményi m. kir. adóhivatali gyakornokot a köröskényi m. kir. adóhivatalhoz a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté nevezte ki.

— **A varsói citadella légröpítése.** Krakóból jelentik: A varsói citadellában történt robbanásról a Nowa Reforma a következőket jelenti:

— Vasárnap este az egész várost egy borzalmas detonáció reszkettette meg. Az első pillanatban azt hitték, hogy villám csapott le a város faépületekkel beépített részébe, később azonban megállapították, hogy a citadellában elhelyezett robbanó anyagok explodáltak. Egymás után több robbanást lehetett hallani. A varsói-bécsi vasút pályaudvarának valamennyi ablaka betört, a szomszédos házak valóságos rommá dőltek. Tűzoltóság és katonaság vonult ki, de eleinte tehetetlen volt és csak éjjeli félhárom órakor sikerült a tüzet lokalizálni. Hivatalosan azt mondják, hogy villámcsapás okozta a robbanást. Az orosz nyelvű hivatalos lap egyáltalán nem emlékszik meg a katasztrófáról. Általában biztosra veszik, hogy valaki felrobbantotta a citadellában elhelyezett lőszerraktárt. A kár óriási, több emberélet is áldozatul esett. A vizsgálatot titokban folytatják.

— **Föltartóztatott automobil.** Mohácsról jelenti tudósítónk: Tegnap délelőtt egy sűrűn befűggyönyözött automobil siklott keresztül a vasúti sorompón. Az ór rákiáltott, hogy álljon meg, de az auto tovább robobott. A főszolgabíró embereit az országutra küldte, hogy előzzék meg az automobil és tartóztassák fel. A járásörmester és Frigyes főherceg uradalmának több tisztviselője az országúton megállásra szólította fel a gépet, majd mikor az nem állott meg, rálőtt. A golyó a gépbe furódott, mire annak utasa kiugrott a kocsiból. A csendőrségre vitték, ahol megállapították, hogy Redlich Vilmos közös tiszt és ezredéhez igyekezett Péterváradra. Azonnal tovább engedték.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A földmivvelésügyi miniszter Debrecen sz. kir. városnak a gazdasági cselédlakásokról alkotott szabályrendeletét a belügy- és igazságügyi miniszterrel egyetértéssel jóváhagyta.

— **Vonatszakadás az alagutban.** Kolozsvárról jelentik: Tegnap reggel hat órakor a Kolozsvár felé jövő egyik tehervonat a sztánai alagutban váratlanul kettészakadt. A vonatvezető vette észre a bajt, mely után először az első s ezt követőleg a második ottmaradt részét vontatták be Sztánára. Természetesen ez a művelet nem ment olyan gyorsan s így történt, hogy e furcsa vonatszakadás mintegy 30 percig tartotta fel a pesti gyors beérkezését.

Gulliver

A prima
kaucuk
cipősarok
kaucuk sarkok
királya

röndkívül olcsó, mert kaucukból készült.

NYILTÉR. *)

Nyilatkozat.

Azzal a rágalommal szemben, hogy a rendőrség házkutatás alkalmával nálam, lakásomban, illetve pincémbe bombát talált, a leghatározottabban és fölháborodással jelentem ki, hogy az **a legképtelenebb koholmány és hazugság.** Ezt bizonyítják a rendőrség iratai s az illetékes rendőri közegek is.

Tíz év óta, 1904 óta lakom Debreczenben, ezidő alatt senkivel semmi bajom nem volt. Békeszerető, szorgalmasan dolgozó pékiparos vagyok, aki csakis az iparának, üzletének él.

Eredetileg nem is vagyok szerb ember, hanem született macedóniai bolgár. De már magyar honosnak, magyarnak érzem magam, 1904 óta rendes adófizető magyar polgár vagyok és az akarok maradni és minden hazafiatlan eszme és gondolat távol van tőlem.

Magyar hazafias tisztelettel
Debreczen, 1914. július 30.

Nikolics Milán, pékmester.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG

Szállítások. Széna, alom- és ágyszalmának az 1914 november 1-től 1915 október 31-ig terjedő biztosítási időszakra való biztosításáról szóló értesítése a kassai cs. és kir. 6. hadtest hadbizottságának, a debreceni kereskedelmi- és iparkamaránál betekinthető. Ajánlatok fentírt hadbizottsághoz nyújtandók be.

Tüzifa és kocsz szállításra irt ki pályázatot a debreceni kir. itélőtábla elnöke. A pályázat augusztus 24-én jár le. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a debreceni kereskedelmi és iparkamara.

az elasztikus
PALMA cipősarok
figyelje meg
TARTÓSSÁGÁT

DEBRECZENI BUTORÉSZÍTŐ
ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Hunyadi-utca 17-19. sz.
(Demetrovics-palota.)

Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály részére megfelelő butorok !!!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!
Telefon: 968.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbér-szabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske	40
Házirend	40
Kapuczdula (minden helyiség részére)	10
Óras lakás bejelentési lap	10
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10
Építés engedély iránti kérvény	10
Lakhatási	10 fillér.

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIAOZ-UTCZA 49.

Ragyogó fehér a fehérnemű

— egy 1/2 órai főzés után —

PERSIL
önműködő
mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül!
Kefélés nélkül! — — Dörgölés nélkül!

„PERSIL” megkíméli a fehérneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehérítetté volna. — — Gyár:

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

THURZÓ-FÜRED.
A dell Szepességnek egy remeke ősi fenyvesek közepette.
Vasúti állomás Göltözbánya. 573 méter.
Posta és távirtda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely!!

Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, nap- és szabad tófürdők, villanyozás és massage. Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringés, anyagcsere és más egyéb bajok ellen. — Igen védett hely, állandóan nyitva, szép tavaszi időjárással. Kétféle konyha és olcsó ellátás. Gyomor, bélbajosok, cukorbetegség részére külön diétetikus konyha orvosi felügyelet alatt. Elő- és utóidényben 30 százalék, július elejétől 6 heti tartózkodás után 60 százalék áron vendégszolgálat. Szobák egész időnyire olcsó átalányban bérelhetők. Állandó fürdőgyógyász **Vladár József dr.** Prospektussal szolgál a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

CARL KRONSTEINER-féle

időálló mész

façade festék

törvényileg védve.

50 színárnyalatban kgr.-ként 24 f.-től feljebb.

Évtizedek óta bevált festék, feltűlmlja az összes utáztatokat. Egyetlen célszerű mázó anyag még a már festett homlokzatoknál is.

Email-façade festék sohase kopik, egyszeri bevonás után fed, hideg vízben feloldva használatra kész. Méregmentes, ideális festőanyag helyiségek, faépítmények, színek, pavilonok, sátrak stb. festésére. Minden árnyalatban kapható négyzetméterenként 5 fillérért.

Mintakönyv és prospektus ingyen.

Carl Kronsteiner,

Wien, III., Hauptstrasse 120.
Raktár minden nagy városban.

Sztojikai

Erdély bérceiből fakadó természetes gyógyhatású ásványvíz, melyet a leghíresebb egyetemi tanárok és orvosok ajánlanak, kapható minden fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedésben.

Helybeli kizárólagos egyedárúsítás

KONTSEK GÉZA

kereskedésében, hol mindég friss töltésben és előnyös árban kapható.

Gyomorbajoknál csodahatású, cukorbetegségeknek speciális gyógyszer. Borral vegyítve igen kellemes és egészséges.

A legolcsóbb és legjobb borvíz.

ELEKTROTECHNIKAI SZAKISKOLA

LABORATORIUMMAL

ÉS TANULÓMŰHELYVEL

kapcsolatos.

Műszaki iskola az összes elektrotechnikai szakban és Gépépitményekben.

Mindazoknak, kik elektrotechnikusokká (gyári tisztviselőkké stb) elméletben és gyakorlatilag (2 éven belül) kiképeztetni óhajtják magukat.

Felvételnek: 14 évtől 20 éves korig. **Előképzettség:** megkívánatik 4 közép-, polgári, alsókereskedelmi vagy ipariskola sikeres elvégzése.

Igazgatóság: **POZSONY**, Széchenyi-utca, kívánatra ismertetést, prospektust és felvilágosítást készséggel nyújt.

HALMÁGYI

NAGYÁRUHÁZÁBAN

NAGY NYÁRI OCCASIO
KERETEBEN

ruhák : köpenyek : pongyolák : aljak : costumök : és : bluzok
!! tetemes árleszállítással árusítatnak !!

2000 darab nyári etamin és crepe bluz
korona 3-50, 6-50, 7-90, 8-70 és 11-50

egységárak mellett adatnak el.

Eredeti Mayfarth-féle

törvényileg védett

„HERKULES”

bor- és gyümölcs-sajtók

Elsőrendű gyártmány

Viznyomásu bor- és gyümölcs-sajtók

Felül nem mult!

Szőlő- és gyümölcs-örlők, szüretelő berendezések

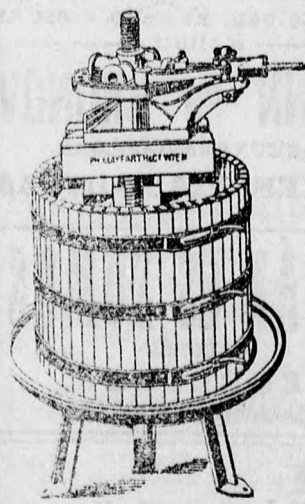
MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

gazdasági gépgyár

Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.

Arjegyzékek ingyen.

Képviselők kerestetnek. Különleges gyártás, sajtók és borászati készülékek számára.

APRÓ HIRDETÉSEK

Videkről
apróhirdetéseket legelő-
szerűbb postautalvánnyal
feladni. Az apróhirdetés
szövege a postautalvány
szelvényén elfér. — Zárt
levélben is lehet; akkor
a hirdetés ára levélbélyeg-
ben esztolendő.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással
nem szolgálunk.

Írások leveleket
csakis kellő igazolás el-
lenében ad ki a kiadó
hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Adás-vétel

Szénvignetta
ezrenként olcsón kap-
ható Piac-utca 49. szám
alatt.

Több
használt butor eladó.
Magos-u. 7. Ugyanott egy
jókarban levő zongora is
eladó.

Zománc
cím tábla megrendelhető
Hoffmann és Kronovitz
cégnél Piac-u. 49.

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen
felirással kaphatók a ki-
adóhivatalban.

Eladó
asztali és tornyos vas-
konyha. Pacsirta-u. 47.

Makulatur papíros
kapható a kiadóban.

Festéktörőgép
jókarban és egy duga-
szológép igen olcsón el-
adó. Varga-u. 16. Széles

Eladó
egy háromgyedves is-
kola hegedű elegáns tok-
kal. Ugyanott több is-
kolai kotta eladó. Cim a
kiadóhivatalban.

Eladó
ház kedvező fizetési fel-
tétel mellett. Értekez-
hetni Kar-utca 24. szám
alatt.

Befőttes
füvegek olcsón eladók.
Cim a kiadóhivatalban.

Kapucédulák
bármilyen felirással kap-
hatók a kiadóban.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra
és I-rendű vidéki takar-
ékpénztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 K
Haza! sorsjegyre . . . 90
Osz. vörös kereszt s.j. 40
Olasz vörös kereszt s.j. 33
Erzsébet sorsjegyre . . . 7
József . . . 10
Bazilika . . . 20
Magy. vörös kereszt s.j. 22

A kölcsön apró részletekben
üresíthető. Ha sorsjegyet
bármely zálogban vannak, úgy
a letétjegy beküldése ellené-
ben a kölcsönt a lentől összege
üresíthetjük. **Részletfizetésre**
vásárolt, de még ki nem fizet-
ett sorsjegyeket kiváltjuk
és rájuk fenti
kölcsönt adjuk.

A Debreceni Kézírtókönyv-
intézet Részv.-Társ. bankeszköze
SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM.
Telefon 298. Alapítást év 1878.

Pénzt kölcsönöz magánzó
5% mellett tisztés-
éges embereknek 5 évi részlet-
fizetésre (ingatlanra is). KROLL
K. Berlin 29., poste restante

Üzlet

FRISS
töltést ásványvizet az ösz-
szes Deutsch üzletekben
kaphatók.

Poloskairtást
NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a
Máv. vasutak poloska és
féregirtója. Kérem 849.
számu telefonon felhívni.
Évi kezelést és megvizs-
gálásokat is végez. Fo-
lyadék méreg kapható.
Postakert Gyár-utca 6.
Levélbeli megrendelése-
ket kérem.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási
raktára LINDENFELD J.
JENŐ fűszer- és gyarmat-
áru nagykereskedésében
pénzügyi palota. Telefon
79. sz.

Falussy Károly
polgári és katonai cipész
Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték min-
denféle sport-
cipőket, vala-
mint orthopéd
cipőket fájós
és nyomorék
lábakra. Raktáron tartok
műhelyemben készült
legjobb minőségű férfi-,
női és gyermekcipőket.

Lakás

Kiadó
garçon lakás. Orvosnak,
ügyvédnek igen alkal-
mas. Kossuth-u. 15

Kiadó
egy különbejáratu utcai
butorozott szoba, elő-
szoba villanyvilágítással.
Kandia-u. 6. Bármely
időszakban megtekin-
thető.

Két
szobás csinos, modern
lakást keresek azonnalra.
Ajánlatok F. D. jellegére
a kiadóhivatalba külden-
dők.

Kiadó
olcsóért két kisebb szoba
mellékhelyiségekkel, kü-
lön udvarral augusztus
1-től. Kishegyesi-ut 15.
Jóvizű kut.

Különte

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyő-
zi, hogy szeplőt, máhol-
tot, pattanást, vimmedlét,
minden bőrruhságot az
országghírű ártalmatlan
Matild-arkenőcs, crém
és szappan okvetlen el-
mulasztja. Ha nem, árát
minden kibeszélés nélkül
visszaadom. Semmi rizikó,
próbálja meg. Kap-
ható minden gyógyszer-
tárban és drogériában.
Főraktárak: Jóna és
Tóth Béla utóda
Kubek Tisza-palota. 2736

Mosodában
gallérokat 5 fillérért, in-
geket mosva és vasalva
24 fillérért, kimosott in-
geket 16 fillérért vasalok.
Halköz 4. és Piac-utca
29. sz.

Állás

Ügyvédi
irodába ajánlkozik eddig
is ügyvédi irodában mű-
ködő úri leány, szerény
igényekkel. Cim a ki-
adóban.

Házmasternek
ajánlkozik tisztességes,
megbízható házaspár. —
Cim a kiadóhivatalban.

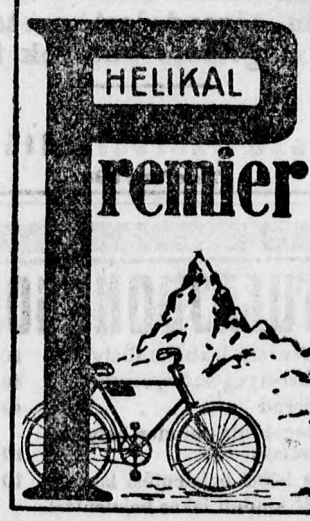
Fiatal ember
másolást, írásbeli mun-
kát vállal. Szives meg-
keresést „Szerény” jel-
legére kér a kiadóhiva-
talba.

Bankhivatalnok
bármely irodai mellék-
foglalkozást vállal. Le-
veleket „Kettős könyv-
vitel” jellegére kér a ki-
adóhivatalba.

Egy óra reklámképen!
Aki ingyen akar egy órát
még hozzá
elegáns, pre-
ozitív órák,
urak vagy
hölgyek ré-
szére, válasz-
tás szerint —
írjon azonnal
Uhrenhaus FR. SCHMIDT
Frag. Weinberge 554.

Mack' féle KAISER-BORAX
Előkelő Toaletszer
Százeker családban használatban,
finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi
minden időjárás ellen. Csak valódi piros kar-
tonban a 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-
Szappan 80 fillér. Toita Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

Valódi brünni szövetek
az 1914. évi tavaszi és nyári idényre
Egy szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.
Egy szelvényt lehet szalonruhához 20.— K-rt,
csinlaty felöltőszövetet, turistalódent, selyemkam-
garat, női kosztüm szöveteket stb. gyári árákon
kell, mint megbízható és szolid cég mindenütt
ismert posztógyári raktár
Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előzők a melyeket a magánvevő élvez, ha
mégviszonszűkületi körzetben Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentős
kedvezményeket, legolcsóbb árak. Öröml
választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még
a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

Egyedüli képviselő

Molnár Testvérek cégnél, Debreczen.

**KÁVÉSOK, VENDÉGLŐSÖK
CUKRÁSZOK
ÉS A N. É. KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!**

Van szerencsém a nagyérdemű-közönség szí-
ves tudomására hogy TOJÁSCIKKEIMET
kizárólag raktáramban (Burgondia-u. 4. sz.
alatt) árusítatlom, azokat sem piáca, sem
házhoz nem szállítom, miért is csak a raktáram-
ból beszerzett árak kifogástalan minőségűek és
egészséges voltáért vállalom felelősséget. Arum ki-
fogástalanságáért és olcsóságáért fogva a t. fo-
gyasztó közönség jelentékeny megtakarítást érhet
el; miért is tisztelettel kérem meggyőződés végett
szükségletét raktáramból beszerezni, melyeket ma a
következő árakban bocsájtom forgalomba kicsiny-
ben is:

FRISS LÁMPÁZOTT TEATOJÁS
34 darab 2 korona.
FRISS LÁMPÁZOTT FŐZŐTOJÁS
40 darab 2 korona.

Tisztelettel

Waltner Samuel
tojásnagykereskedő, BURGONDIA-U. 4. SZÁM.

Üzemnagypótlás folytán

nyomással:
1000 szines jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték . . . 6-
1000 félv üzleti levélpapír . . . 7-
1000 szines levelező-lap . . . 5-20
**Egyéb nyomtatvány is elegáns, mo-
dern kivitelben, hasonló olcsó árak
mellett**

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
" CZÉGNÉL "
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők
Gyermekruhák

Harisnyák
Tricók

!! nagy választékban !!

A szépségnek előjoga

van minden életkörülmény közt s minden társa-
dalmi osztályban. A szépség az egész világon sza-
badlevéllel megy s a szépséggel megáldott embere-
ket mindenütt tárt karokkal fogadják. A szépségnek
egyik legfontosabb szerve a gazdag, kifogástalan
hajdusz, bizonyos tekintetben koronája a szépségnek.
Minden gondolata tehát a hajának ápolása legyen
s azokat a káros befolyástól mentesíteni. Sikeresen
ezt csak

**Dr. Dralle
nyirfa hajvizével**

teheti. Nemes, a legfontosabb természetes alkatré-
szekből készült hajviz.

Imerje meg a csodásan éltető hatását a Dralle
nyirfavizével való bedörzsölésnek s meggyőződött
híve lesz ennek, az orvosok és laikusok által dicsért
szernek. Ez a szer a legnagyobb ellensége a korpá-
zásnak és hajbetegségeknek s erősen elősegíti a
hajnövést.

Kapható minden szakkbavágó üzletben, K 2-50 és K 5-
Dalle, Hamburg és Bodenbach a. E.